

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 14.10.2009
KOM(2009) 531 lõplik

2009/0150 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

makromajandusliku finantsabi andmise kohta Armeeniale

{SEC(2009)1324}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Komisjon teeb ettepaneku anda Armeeniale laenu ja toetuse vormis makromajanduslikku finantsabi, et pakkuda tuge Armeenia kohanduvale majandusele ning rahastada maksebilansi ja IMFi tuvastatud eelarvevajadusi. Kavandatud abiga toetatakse riigi majandusprogrammi, mis on suunatud maksebilansi ja eelarvetasakaalu püsivuse tagamisele. Samuti aitab see Armeenial toime tulla ülemaailmse finantskriisi mõjuga.

Ühendusepoolne makromajanduslik finantsabi on kavandatud täiendusena Rahvusvahelise Valuutafondi toetusele, mille valuutafondi juhatus kinnitas 3. märtsil 2009 reservkrediidi lepingu läbivaatamise käigus, ning eelarvepoliitikat toetavate laenude vormis Maailmapanga toetusele. Ühenduse makromajanduslikku finantsabi antakse erandkorras ja see on ajaliselt piiratud, sõltudes eelkõige Rahvusvahelise Valuutafondi käimasoleva programmi rakendamisest ja abiga kaasnevate majanduspoliitiliste tingimuste edukast täitmisest.

Arvestades 2010. aasta rahastamisvajadust, on oluline, et ühenduse makromajanduslik finantsabi makstaks Armeeniale välja aastatel 2010–2011.

- **Üldine taust**

Maailmamajanduse jahtumisel ja eriti Venemaa kiirel majanduslikul allakäigul oli väga tugev mõju Armeenia majandustegevusele, mille maht hakkas kahanema 2008. aasta viimases kvartalis. Olles kuue aasta jooksul demonstreerinud kahekohalisi kasvunäitajaid tänu peamiselt Venemaalt pärit rahaülekannetele ja otseinvesteeringutele, kahanes Armeenia majanduskasv 2008. aastal 6,8 %-le võrreldes 13,7 %-ga veel 2007. aastal. Kannatasid Armeenia majanduse peamised sektorid nagu ehitus, metallurgia ja teemanditööstus ning jooksevkonto puudujäägi suurenemise tõttu 11,3 %-ni SKPst 2008. aastal (2007. aastal 6,4 %) kahanes eksporditulu.

Armeenia valuuta jäi 2008. aastal suhteliselt stabiilseks osaliselt tänu keskpanga sekkumisele, mis tõi kaasa reservide 20 %-lise vähenemise 2009. aasta jaanuariks. 2009. aasta jätkuva majanduslanguse tõttu võeti riigis siiski märtsi alguses kasutusele ujuvkursi süsteem, mistõttu Armeenia drahm nõrgenes ligikaudu 22 % euro ja USA dollari suhtes. Samal ajal kiitis Rahvusvaheline Valuutafond heaks 540 miljoni USA dollari suuruse 28-kuulise reservkrediidi lepingu, et aidata Armeenial toime tulla halveneva majanduskeskkonnaga ja tagada tõrgeteta üleminek ujuvkursi süsteemile.

Kuigi devalveerimise negatiivne mõju suudeti enamasti neutraliseerida ja pangandussüsteemi see ei kõigutanud, halvenes majanduse olukord 2009. aasta esimesel poolel järsult ja SKP vähenes 16,3 % võrreldes eelmise aastaga.

Tööstustoodang vähenes 11,5 % ja ehitussektori mahud 53,5 %. Majandustegevuse kiratsemine tõi riigile kaasa olulise täiendava rahastamisvajaduse, sest tulud vähenesid 2009. aasta esimese viie kuuga 33 % (aastate lõikes) ja riigiasutused ei suutnud vaatamata vähemoluliste kulutuste edasilükkamisele eelarvepuudujääki ettenähtud piirides hoida. Ka pärast märkimisväärseid kärpeid kujuneb 2009. aasta eelarvepuudujäägiks ilmselt 6,5 % SKTst, mida tõenäoliselt ei ole võimalik katta Rahvusvahelise Valuutafondi algselt osutatud rahastamisallikatest. Sellest lähtuvalt kiitis Rahvusvahelise Valuutafondi juhatus 22. juunil 2009 heaks reservkrediidi lepingu raames fondi vahenditest Armeeniale tema palvel veel 250 miljoni USA dollari eraldamise (180 % kvoodist).

Rahvusvahelise Valuutafondi reservkrediidi lepingu esimese läbivaatamise (kiideti heaks 22. juunil 2009) alusel prognoositakse reaalse SKT 2009. aasta languseks 9,5 %, ¹ mis on tugevas kontrastis eelmiste aastate kasvunäitajatega, ning Armeenia majanduse väljavaadete olulist halvenemist võrreldes reservkrediidi lepingu heakskiitmise aegsete ootustega. Juuli keskpaigas antud hinnangu kohaselt on aga majandussurutise süvenemine veelgi kiirem kui juunis läbivaadatud prognoosides.

Majandussurutisega on kaasnenud ka 2009. aasta märtsiga võrreldes teravam vajadus suurema välisrahastamise järele. Selle põhjuseks on olnud tunduvalt vähenenud eksporditulu, rahaülekanded ja välismaised otseinvesteeringud hoolimata märtsis 2009 toimunud rahvusvaluuta devalveerimisest. 2009. aasta esimesel poolaastal kahanes väliskaubanduskäive eelmise aastaga võrreldes 31,5 %, eksport 45,9 % ja import 27,5 %. 2009. aasta jaanuarist maini oli rahaülekandeid võrreldes 2008. aasta sama ajavahemikuga 30 % vähem ning hilisemad andmed osutavad, et langus võib isegi järsem olla. Nii 2009. kui ka 2010. aastaks prognoositakse praegu ekspordi ja rahaülekannete mahu vähenemist 10–20 %, mis omakorda põhjustab suuremat jooksevkonto puudujääki 2009. aastal (13 % SKTst) ja seda vaatamata devalveerimisele.

- **Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Puuduvad.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega**

Armeenia on üks ELi partnerriike Euroopa naabruspoliitika raames. ELi ja Armeenia vaheline Euroopa naabruspoliitika 5-aastane tegevuskava võeti vastu novembris 2006. Stabiilsus, parem juhtimine ja majandusareng idapiiril on Euroopa Liidule oluline. Sel eesmärgil tegi Euroopa Komisjon ettepaneku idapartnerluse ellukutsumiseks. EL ja kuus partnerriiki käivitasid idapartnerluse ametlikult Praha tippkohtumisel 7. mail 2009.

---

¹ Värskemate andmete kohaselt võib SKT langus 2009. aastal ulatuda 10 %-ni.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

• Konsulteerimine huvitatud isikutega

Komisjoni talitused on käesoleva komisjoni ettepaneku ettevalmistamisel olnud ühenduses Armeenia ametiasutuste ja Rahvusvahelise Valuutafondiga, et arutada abivajadust. Komisjon konsulteeris enne ettepaneku esitamist majandus- ja rahanduskomiteega, kellel käesolevale ettepanekule vastuväiteid ei olnud. Pärast nõukogu otsuse vastuvõtmist sõlmivad komisjoni talitused Armeenia ametiasutustega vastastikuse mõistmise memorandumid ning toetus- ja laenulepingu, et sätestada abi rakendamise üksikasjalikud tingimused.

• Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Komisjoni nimetatud välisnõustajate abiga koostatakse Armeenia raharingluse ja halduskorra kvaliteeti ja usaldusväärsust käsitlev tegevushinnang.

• Mõju hindamine

Makromajanduslikul finantsabil on kohene mõju Armeenia maksebilansile ning see aitab leevendada riikliku majandusprogrammi rakendamisel tekkivaid rahalisi raskusi ja katta eelarvepuudujääki. Makromajanduslik finantsabi aitab kaasa Rahvusvahelise Valuutafondiga kokku lepitud stabilisatsiooniprogrammi üldeesmärkide saavutamisele, mis on eelkõige suunatud maksebilansi kohandamisele, välivaluutareserve suurendamisele, riigi valuuta- ja pangandussüsteemi usaldusväärsuse säilitamisele ja vaeste kaitsmisele. Arvestades eelarvepoliitika lõdvendamisega kaasnevat võimalikku survet maksebilansile, antakse osa makromajanduslikust finantsabist toetustena.

Projektide finantseerimine ja/või tehniline abi ei oleks nimetatud makromajanduslike eesmärkide saavutamiseks sobivad. Kui toetatakse maksebilansi tasakaalu, nagu see Armeenia puhul on kavandatud, aitavad väljamaksed keskpangal luua makromajandusliku stabilisatsiooniprogrammiga ette nähtud reserve. Kuid arvestades eelarvepoliitika leevendamisest tõenäoliselt tulenevaid maksebilansi probleeme, võib osa makromajanduslikust finantsabist kasutada eelarvepuudujäägi katmiseks.

EÜ finantsabi aitab Armeenia ametiasutustel rakendada ka ELi ja Armeenia vahelises Euroopa naabruspoliitika tegevuskavas määratletud lühiajalise ja keskpika perioodi poliitikat.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

• Kavandatud meetmete kokkuvõte

Ühendus annab Armeeniale makromajanduslikku finantsabi kuni 100 miljonit eurot. Arvestades majanduskriisi väga tugevat mõju Armeenia majandusele ja riigi vastavust (Rahvusvahelise Arenguassotsiatsiooni) sooduskrediitide saamiseks seatud tingimustele, koosneb ühenduse abi 35 miljoni euro suurusest toetusest ja 65 miljoni

euro suurusest laenust. Laenukomponendi osas volitatakse komisjoni võtma kuni 65 miljonit eurot laenu kapitaliturgudelt või finantsinstitutsioonidelt.

Toetus makstakse välja kahes osas. Laenu keskmine tagasimakseperiood on kuni 15 aastat. Abi haldab komisjon, kes lepib Armeenia ametiasutustega kokku toetuse osamaksete tegemisega seotud konkreetsetes majanduspoliitilistes ja finantstingimustes. Asjakohaselt võetakse arvesse erisätteid pettuste ja muu eeskirjade rikkumise ärahoidmiseks vastavalt finantsmäärusele.

Abi on täielikult kooskõlas makromajanduslike eesmärkidega, mis on seatud Armeenia majanduspoliitikat käsitlevates dokumentides, nagu 2009. aasta majandus- ja rahanduspoliitika memorandum ja Rahvusvahelise Valuutafondiga kokku lepitud vastastikuse mõistmise tehniline memorandum. Samuti on see kooskõlas pikaajalise poliitika eesmärkidega, mis on sätestatud 2006. aasta novembris vastu võetud ELi ja Armeenia vahelises Euroopa naabruspoliitika tegevuskavas. Toetuse ja laenu osamaksete tegemisega seotud majanduspoliitiliste tingimuste puhul kavatakse komisjon keskenduda piiratud arvule valdkondadele, sealhulgas eelkõige riigi rahanduse juhtimisele. Komisjon võib kaaluda ka keskendumist eriti olulistele poliitikavaldkondadele, nagu prioriteetid ELi ja Armeenia vahelise Euroopa naabruspoliitika tegevuskava raames ja 2009. aasta eduaruandes, või eespool nimetatud tegevushinnangus asjakohasteks peetud meetmete võtmist.

- **Õiguslik alus**

Asutamislepingu artikkel 308

- **Subsidiarsuse põhimõte**

Ettepanek tehakse ühenduse ainupädevusse kuuluvas valdkonnas. Subsidiarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Abi suurus on kuni 100 miljonit eurot ning see vastab 19 %-le Armeenia rahastamisvajadusest aastatel 2009–2010 Rahvusvahelise Valuutafondi programmi kontekstis, on täienduseks Rahvusvahelise Valuutafondi, Maailmapanga ja Aasia Arengupanga makromajanduslikule toetusele ja ei olene samaks ajavahemikuks kavandatud Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi eelarvetoetusest (19,5 miljonit eurot 2010. aastal pärast 2009. aasta 12,3 miljoni euro suurust esimest osamakset). Ühenduse kõrge osalusmäär on tingitud praegustest erakorralistest oludest, kus ülemaailmne kriis on andnud Armeenia majandusele valusa hoobi.

- **Vahendi valik**

Kavandata vahend: muu.

Makromajandusliku finantsabivahendi raammääruse puudumise tõttu on asutamislepingu artikli 308 alusel tehtud nõukogu ajutised otsused ainsad võimalikud õigusaktid sellise abi puhul.

4. MÕJU EELARVELE

Toetuse komponenti (35 miljonit eurot) rahastatakse 2009. aasta kulukohustuste assigneeringutest eelarvereaal 01 03 02 (makromajanduslik finantsabi) ning maksed tehakse kõige varem 2010. aastal.

Tagatisfondi määruse² kohaselt makstaks 2010. aastal välja makstava 65 miljoni euro suuruse laenu tagatissumma 2012. aastal maksimaalselt 5,85 miljoni euro suuruse summana.

5. TÄIENDAV TEAVE

- **Ülevaatamis-/läbivaatamis-/aegumisklausel**

Ettepaneku kohaselt on abiperioodi kestus piiratud.

---

² Nõukogu 25. mai 2009. aasta välistegevuse tagatisfondi asutamist käsitleva määruse (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (kodifitseeritud versioon) artikkel 5. Vahendite eraldamine toimub eelarverea 01 04 01 14 – „Maksed tagatisfondi” alt.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

makromajandusliku finantsabi andmise kohta Armeeniale

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 308,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,³

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,⁴

olles konsulteerinud majandus- ja rahanduskomiteega,

ning arvestades järgmist:

- (1) Armeenia ja Euroopa Liidu vaheliste suhete aluseks on Euroopa naabruspoliitika. 14. novembril 2006 jõudsid EL ja Armeenia kokkuleppele Euroopa naabruspoliitika tegevuskava osas, milles määratletakse ELi ja Armeenia vaheliste suhete keskpika perioodi prioriteedid ja nendele vastavad poliitilised meetmed tõhusama majandusintegratsiooni tagamiseks. ELi ja Armeenia vahelise suhtlemise raamistikku toetab hiljaaegu käivitatud idapartnerlus.
- (2) Armeenia majandus on alates 2008. aasta teisest poolest üha rohkem kannatanud rahvusvahelise finantskriisi tõttu, mille tagajärjeks on toodangu vähenemine, kahanenud eelarvetulu ja suurem vajadus välisfinantseerimise järele.
- (3) Armeenia majanduse kohandamisele ja elavdamisele on toeks Rahvusvahelise Valuutafondi finantsabi. Märtsis 2009 sõlmis Armeenia Rahvusvahelise Valuutafondiga 540 miljoni USA dollari suuruse reservkrediidi lepingu, mille eesmärk oli aidata Armeenia majandusel kohaneda majanduskriisiga.
- (4) Majanduses süveneva surutise ja kasvanud välisfinantseerimisvajaduse tõttu ning programmi aluseks olevate majandusproгноoside läbivaatamise tagajärjel jõudsid Armeenia ja valuutafond kokkuleppele viimase panuse suurendamises 250 miljoni USA dollari võrra, mille fondi juhatus kiitis heaks 22. juunil 2009.
- (5) Ühendus kavatses aastatel 2009 ja 2010 eraldada Euroopa naabruspoliitika ja rahastamisvahendi raames eelarvetoetusi kokku 32 miljonit eurot.

---

³ ELT C [...], [...], lk [...].

⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

- (6) Armeenia on palunud ühenduselt halveneva majandusolukorra ja nigelate väljavaadete tõttu täiendavat makromajanduslikku finantsabi.
- (7) Et ka 2010. aasta maksebilansis on ette näha puudujääk, tuleb makromajanduslikku finantsabi pidada praeguses eriolukorras asjakohaseks vastuseks Armeenia taotlusele, et koostöös Rahvusvahelise Valuutafondi käimasoleva programmiga toetada majanduse stabiliseerumist. Kõnealune finantsabi peaks aitama rahastada ka eelarvet.
- (8) Selleks et tagada kõnealuse finantsabiga seotud ühenduse finantshuvide tõhus kaitse, peab Armeenia võtma asjakohased meetmed antud abiga seotud pettuse, korrupsiooni ja eeskirjade eiramise ärahoidmiseks ja tõkestamiseks, samuti tuleb sätestada, et abi kasutamist kontrollib komisjon ja auditeerib kontrollikoda.
- (9) Finantsabi andmisega ei piirata eelarvepädeva institutsiooni volitusi.
- (10) Kõnealust abi peaks haldama komisjon, konsulteerides majandus- ja rahanduskomiteega.
- (11) Asutamislepinguga ei nähta käesoleva otsuse vastuvõtmiseks ette muid volitusi peale artiklis 308 sätestatud,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

1. Komisjon teeb Armeeniale kättesaadavaks makromajandusliku finantsabi laenu ja toetuse vormis, et toetada Armeenia majanduslikku stabiliseerumist ning leevendada maksebilansiraskusi ja aidata katta eelarvevajadusi, mis on Rahvusvahelise Valuutafondi käimasolevas programmis tuvastatud.
2. Abi laenuosa põhisumma on maksimaalselt 65 miljonit eurot tähtajaga kuni 15 aastat. Sellega seoses on komisjoni volitatud Euroopa Ühenduse nimel vajalikud vahendid laenama.
3. Abi toetuseosa põhisumma on maksimaalselt 35 miljonit eurot.
4. Ühenduse finantsabi andmist haldab komisjon, tehes koostööd majandus- ja rahanduskomiteega ja järgides Rahvusvahelise Valuutafondi ja Armeenia vahel sõlmitud kokkuleppeid või ühiseid arusaamu.
5. Ühenduse finantsabi antakse kaheks aastaks alates esimesest päevast pärast artikli 2 lõikes 1 osutatud vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumist. Kui olukord seda nõuab, võib komisjon pärast majandus- ja rahanduskomiteega konsulteerimist siiski otsustada abiperioodi maksimaalselt ühe aasta võrra pikendada.

Artikkel 2

1. Komisjon lepib pärast majandus- ja rahanduskomiteega konsulteerimist Armeenia ametiasutustega kokku ühenduse makromajandusliku finantsabiga seotud majanduspoliitilistes ja finantstingimustes, mis sätestatakse vastastikuse mõistmise

memorandumis ning toetus- ja laenulepingus. Tingimused peavad olema kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi ja Armeenia vahel sõlmitud kokkulepete või ühiste arusaamadega. Üksikasjalikud finantstingimused sätestatakse toetuslepingus ja laenulepingus, mille sõlmivad komisjon ja Armeenia ametiasutused.

2. Ühenduse finantsabi kasutamise ajal kontrollib komisjon sellise abi andmise seisukohast olulise rahastamiskorra, haldusmenetluste ning sise- ja väliskontrollimehhanismide usaldusväarsust Armeenias.
3. Komisjon kontrollib korrapäraselt Armeenia majanduspoliitika sobivust ühenduse abi eesmärkidega ning kokkulepitud majanduspoliitiliste ja finantstingimuste rahuldavat täitmist. Seejuures teeb komisjon tihedat koostööd Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapangaga ning vajaduse korral majandus- ja rahanduskomiteega.

Artikkel 3

1. Komisjon teeb ühenduse finantsabi Armeeniale kättesaadavaks kahes osas vastavalt lõikes 2 sätestatud tingimustele. Osamaksete suurus määratakse kindlaks vastastikuse mõistmise memorandumis.
2. Komisjoni tingimus osamaksete väljamaksmiseks on vastastikuse mõistmise memorandumiga kokku lepitud majanduspoliitiliste tingimuste rahuldav täitmine ning toetuselepingu ja laenulepinguga seatud abi andmise tingimused. Teise osamaksete väljamaksmine saab toimuda kõige varem kolm kuud peale esimese väljamakse tegemist.
3. Ühenduse vahendid kantakse Armeenia Keskpanka. Vastastikuse mõistmise memorandumis kokku lepitava korra kohaselt, mis hõlmab ka kinnitust eelarvepuudujäägi katmise kohta, võib vahendid kohalikus vääringus ka Armeenia riigikassasse ehk lõpp-abisaajale üle kanda.

Artikkel 4

1. Laenulepingud toimuvad eurodes, nende puhul kasutatakse samu väärtuspäevi ning need ei tohi ühendusele kaasa tuua laenu tähtaegade muutumist, mis tahes valuuta- või intressimäärariski ega muid kommertsriske.
2. Komisjon võtab Armeenia soovil vajalikke meetmeid, et tagada varasema tagasimaksmise klausli lisamine lepingutingimustesse ja et seda võib kasutada.
3. Armeenia taotlusel ja kui asjaolud võimaldavad laenu intressimäära parandamist, võib komisjon refinantseerida täielikult või osaliselt oma esialgse laenu või korraldada ümber vastavad finantstingimused. Refinantseerimine või restruktureerimine peab toimuma kooskõlas lõikes 1 sätestatud tingimustega ega tohi põhjustada asjaomase laenu keskmise kestuse pikenemist ega refinantseerimise või restruktureerimise kuupäevaks laekumata põhisumma suurenemist.
4. Armeenia kannab kõik ühenduse kulud, mis on seotud käesoleva otsuse alusel laenu võtmise ja andmise tehingutega.

5. Majandus- ja rahanduskomiteed teavitatakse lõigetes 2 ja 3 osutatud tehingute edenemisest.

Artikkel 5

Ühenduse finantsabi rakendamine toimub vastavalt 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust,⁵ ja selle rakenduseeskirjadele⁶. Armeenia ametiasutustega sõlmitavas vastastikuse mõistmise memorandumis ning toetus- ja laenulepingus sätestatakse Armeenia võetavad asjakohased meetmed kõnealuse abiga seotud pettuse, korruptsiooni ja muu eeskirjade eiramise vältimiseks ja tõkestamiseks. Samuti sätestatakse memorandumis komisjoni, kaasa arvatud Euroopa Pettustevastase Ameti kontroll koos õigusega kontrollida ja inspekteerida kohapeal, ning vajaduse korral Euroopa Kontrollikoja kohapealne auditeerimine.

Artikkel 6

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga aasta 31. augustiks aruande, sealhulgas hinnangu käesoleva otsuse rakendamise kohta eelnenud aastal. Aruandes käsitletakse seost artikli 2 lõikes 1 kohaselt vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud poliitikatingimuste, Armeenia majandusliku ja eelarvelise tulemuslikkuse ning komisjoni otsuse vahel maksta välja abi osamaksed.

Artikkel 7

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Brüssel, [...]

*Nõukogu nimel
eesistuja*

---

⁵ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr ° 1995/2006 (ELT L 390, 30.12.2006, lk 1).

⁶ Komisjoni määrus (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1.

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

Makromajanduslik finantsabi Armeeniale

2. TEGEVUSPÕHISE JUHTIMISE JA EELARVESTAMISE RAAMISTIK

Asjaomased poliitikavaldkonnad ja nendega seonduvad meetmed:

Jaotis 01 – Majandus- ja rahandusküsimused, 03 – Rahvusvahelised majandus- ja rahandusküsimused

3. EELARVEREAD

3.1. Eelarveread (tegevusassigneeringute read ja nendega seonduvad tehnilise ja haldusabi read (endised B..A read)), sh järgmised nimetused:

Artikkel 01 03 02 — Makromajanduslik abi

01 04 01 14 – Maksed tagatisfondi ühenduse laenude katmiseks, mis on suunatud makromajandusliku finantsabi andmiseks kolmandatele riikidele

3.2. Meetme ja finantsmõju kestus:

Algus 2010. aastal, arvatavasti tehakse kõik väljamaksed 2010. aasta jooksul kahes osas. Siiski ei saa välistada viivitusi, mis pikendaksid menetlust.

3.3. Eelarve tunnused (lisage vajadusel ridu):

Eelarverida	Kulu liik		Uus	EFTA osamaks	Taotlejariikide osamaksud	Finantsperspektiivi rubriik
01.04.01.14	Kohustuslik	Liigendatud	EI	EI	EI	Nr 4
01. 03. 02	Mittekohust	Liigendatud	EI	EI	EI	Nr 4

3.4. Laenu osa abist

01 04 01 14 – Maksed tagatisfondi

Vahendid välistegevuse tagatisfondist eraldatakse vastavalt muudetud fondimäärusele. Kõnealuse määruse kohaselt ei eraldata laenu kogusummat otsuse tegemisel, vaid eraldamine põhineb aasta lõpu seisuga väljamaksmata laenusummal. Eraldatav summa arvutatakse „n” aasta alguses sihtsumma ja „n-1” aasta lõpu seisuga fondi netovara vahena. Kõnealune eraldatav summa sisestatakse „n” aastal

„n+1” aasta esialgsesse eelarveprojekti ja kantakse „n+1” aasta algul ühe maksena üle eelarvereale „Maksed tagatisfondi” (eelarverida 01 04 01 14).

Seepärast võetakse sihtsummana „n-1” aasta lõpus fondi makstava summa arvutamisel arvesse 9 % väljamakstud summast (ehk maksimaalselt 5,85 miljonit eurot).

01 04 01 04 – EÜ tagatis ühenduse laenudele, mis on suunatud makromajandusliku finantsabi andmiseks kolmandatele riikidele.

Abi laenuosa (65 miljonit eurot) suhtes kohaldatavat eelarvetagatist kajastavat eelarvekirjet („p.m.”) rakendatakse ainult tagatise kasutamise korral. Eeldatakse, et tavaliselt eelarvetagatist ei kasutata.

4. ÜLEVAADE VAHENDITEST

4.1. Rahalised vahendid

4.1.1. Ülevaade kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Kulu liik	Jao nr		2009	2010			Kokku
-----------	--------	--	------	------	--	--	-------

Tegevuskulud⁷

Kulukohustuste assigneeringud	8.1.	a	99,000	107,000 ⁸			
Maksete assigneeringud		b	110,000	111,000 ⁸			

Võrdlussummas sisalduvad halduskulud⁹

Tehniline ja haldusabi (liigendamata assigneeringud)	8.2.4.	c	0	0			
--	--------	---	---	---	--	--	--

VÕRDLUSSUMMA KOKKU

Kulukohustuste assigneeringud		a+c	0	0			
Maksete assigneeringud		b+c	0	0			

Võrdlussummast välja jäävad halduskulud¹⁰

Personalikulud ja nendega seonduvad kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.5.	d	0	0			
Võrdlussummast välja jäävad halduskulud, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.6.	e	0	0			

Meetme soovituslik finantskulu kokku

Kulukohustuste assigneeringud (sh personalikulud) KOKKU		a+c +d +e	99,000	107,000 ⁸			
---	--	-----------------	--------	----------------------	--	--	--

⁷ Kulud, mis ei kuulu asjaomase jaotise xx peatüki xx 01 alla.

⁸ 2010. aasta eelarve esialgne projekt

⁹ Kulud, mis kuuluvad jaotise xx artikli xx 01 04 alla.

¹⁰ Kulud, mis kuuluvad peatüki xx 01 alla, välja arvatud artiklid xx 01 04 ja xx 01 05.

Maksete assigneeringud (sh personalikulud) KOKKU		b+c +d +e	110,000	111,000 ⁸			
---	--	-----------------	---------	----------------------	--	--	--

4.1.2. Kooskõla finantsplaneeringuga

- Ettepanek vastab olemasolevale finantsplaneeringule.
- Ettepanekuga kaasneb finantsperspektiivi asjakohase rubriigi ümberplaneerimine.
- Ettepanekuga seoses võib olla vajalik institutsioonidevahelise kokkuleppe¹¹ sätete kohaldamine (st paindlikkusinstrumendi või finantsperspektiivi läbivaatamine).

4.1.3. Finantsmõju tuludele

- Ettepanekul puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul on finantsmõju; mõju tuludele on järgmine:

4.2. Täistööajale taandatud personal (sh ametnikud, ajutine personal ja koosseisuväline personal), vt täpsemalt punktist 8.2.1.

Aastane vajadus	2009	2010				
Personal kokku	1/3	1/3				

5. TUNNUSJOONED JA EESMÄRGID

5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetav vajadus

Armeenia majandus on tugevasti kannatanud ülemaailmse majandus- ja finantskriisi tõttu. Majanduskasv hakkas 2008. aasta teisel poolel aeglustuma ja 2009. aasta tööstustoodang väheneb prognooside kohaselt 9,5 %. Hoolimata rahvusvaluuta devalveerimisest 2009. aasta märtsis ei ole rahaülekannete ja välismaiste otseinvesteeringute mahu järsu vähenemise tõttu oodata eelarvepuudujäägi vähenemist, mistõttu püsib üldine vajadus välisfinantseerimise järele. Rahvusvahelise Valuutafondi hinnangu kohaselt tuleb fondil, Maailmapangal ja muudel ametlikel rahastajatel välisraha puudujäägi katmiseks eraldada 2009. aastal 1,113 miljardit USA dollarit ja 2010. aastal 549 miljonit USA dollarit. Praeguste eelduste kohaselt rahastatakse programm täies mahus nii 2009. kui ka 2011. aastal, kuid Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapanga eeldatavale toetusele vaatamata jääb 2010. aastal hinnanguliselt katmata 140 miljonit USA dollarit, mis vastab ELi kavandatava abi määrale.

¹¹ Vt institutsioonidevahelise kokkuleppe punkte 19 ja 24.

5.2. Ühenduse meetme lisaväärtus, ettepaneku seotus ja kooskõla muude finantsmeetmetega ning võimalik koostoime

Ühenduse finantsabi osutab Armeeniale kui partnerriigi strateegilisele tähtsusele Euroopa naabruspoliitika ja idapartnerluse raames. Makromajanduslik finantsabi on asjakohane vahend lisaks praegusele ühenduse abile ning täienduseks täies ulatuses Rahvusvahelise Valuutafondi rahastatavale majanduse kohandamise programmile. Sellega saab tekitada olulisel määral sünergilist mõju majandusreformidele ja majanduse stabiliseerimisele.

5.3. Ettepaneku eesmärgid, oodatavad tulemused ja nendega seonduvad näitajad tegevuspõhise juhtimise raames

Majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi meetme „Rahvusvahelised majandus- ja rahandusküsimused” eesmärk „anda kolmandatele riikidele makromajanduslikku finantsabi nende maksebilansi probleemide lahendamiseks ja välisvõlgade teenindatavuse taastamiseks” on seotud üldeesmärgiga „suurendada heaolu ka väljaspool ELi”.

Seonduvad näitajad on jooksevkonto saldo protsendina SKTst, välisvõlg protsendina SKTst ning riigi reservid väljendatuna imporditud kaupade ja teenuste kuupõhise väärtusena.

5.4. Rakendusmeetod (soovituslik)

X *Tsentraliseeritud haldamine*

X otse, haldajaks on komisjon

kaudselt, haldamine on delegeeritud:

täitevasutustele

ühenduste asutatud asutustele, millele on osutatud finantsmääruse artiklis 185

riigi avalik-õiguslikele asutustele või avalikke teenuseid osutavatele asutustele

Haldamine detsentraliseeritult või koostöös

liikmesriikidega

kolmandate riikidega

Haldamine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega (palun täpsustage)

Asjakohased märkused:

6. JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

6.1. Järelevalve kord

Komisjoni talitused jälgivad abi menetlemist Armeenia ametiasutustega vastastikuse mõistmise memorandumis kokku lepitud makromajanduslike ja struktuuripoliitiliste meetmete alusel. Ametiasutused peavad andma komisjoni talitustele korrapäraselt aru kõnealuste meetmete kohta. Euroopa Komisjoni delegatsioon Jerevanis esitab samuti korrapäraselt aruandeid teemadel, mis on abi järelevalve seisukohast olulised. Komisjoni talitused suhtlevad tihedalt Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapangaga, et kasutada ära nende asjatundlikkus.

6.2. Hindamine

6.2.1. Eelhindamine

Eelhindamise viisid läbi komisjoni talitused (majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi üksus D3).

6.2.2. Vahe- ja järelhindamise järel võetavad meetmed (varasematest samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid)

Eelmise Armeeniale antud makromajandusliku finantsabi menetlemise järelhindamine toimus 2004. aastal. Järelhindamisi on tehtud veel ühe endise Nõukogude Liidu vabariigi (Tadžikistan) ja Lääne-Balkani riikide (Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik) puhul. Nende hindamiste tulemused annavad kasulikke näpunäiteid ka Armeenia kõnealuse abi puhul.

Tänaseks tehtud hindamiste põhjal võib järeldada, et makromajanduslik finantsabi aitab kaasa (mõnikord küll vähesel määral ja kaudselt) välisvõla teenindatavuse parandamisele, makromajandusliku stabiilsuse suurendamisele ja struktuurireformide läbiviimisele abi saavas riigis. Enamikul juhtudel oli makromajanduslikul finantsabil positiivne mõju abi saava riigi maksebilansile ning see aitas leevendada eelarvelisi piiranguid. Samuti tõi abi kaasa pisut kiirema majanduskasvu.

6.2.3. Edasise hindamise tingimused ja sagedus

Armeeniale antava abi sõltumatu järelhindamine on kavandatud majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi mitmeaastase hindamisprogrammi raames. See toimub 1–2 aastat pärast rakendusperioodi lõppu.

7. PETTUSEVASTASED MEETMED

Komisjoni talitused on loonud raharingluse ja halduskorra hindamise toimiva programmi kõigis ühenduselt makromajanduslikku finantsabi saavates kolmandates riikides, et täita Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust.

2004. aastal hindasid komisjoni talitused Armeenias asjakohaselt volitatud välisekspertide abiga seda laadi abi puhul olulise raharingluse ja haldusmenetluse usaldusväärset ning tegid järelduse, et olemasolev krediteerimiskeskond on üldiselt rahuldav. Samas tuvastati mitmeid täiustamist vajavaid valdkondi, eelkõige sisekontroll ja infotehnoloogiaga seotud turvalisus. Euroopa Komisjonil on kavas tellida uus tegevushinnang. Selle tulemustest juhitudakse konkreetsete poliitikameetmete määratlemisel, mis seotakse abi andmisega, selleks et muuta Armeenias riigi rahanduse juhtimise süsteem tõhusamaks, läbipaistvamaks ja vastutusvõimelisemaks.

Armeeniale kavandatava makromajandusliku finantsabi õiguslik alus sisaldab sätet pettuste ennetusmeetmete kohta. Kõnealuseid meetmeid kirjeldatakse üksikasjalikumalt vastastikuse mõistmise memorandumis ning toetus- ja laenulepingus. Abiga kavandatakse siduda mitmeid konkreetseid poliitilisi tingimusi, peamiselt riigi rahanduse juhtimise valdkonnas, et suurendada tõhusust, läbipaistvust ja vastutust. Makromajandusliku finantsabi suhtes kohaldatakse kinnitamis-, kontrolli- ja auditeerimismenetlusi, mille eest vastutavad komisjon, Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoda.

8. ANDMED VAHENDITE KOHTA

8.1. Ettepaneku eesmärgid nende finantskulu järgi

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

(Esitada eesmärkide, meetmete ja väljundite nimetused)	Väljundi liik	Keskmine kulu	Aasta 2009		Aasta 2010		Aasta 2011		Aasta 2012		aasta n+4		aasta n+5 jj		KOKKU	
			Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku
TEGEVUSEESMÄRK NR 1 ...																
Meede 1 – Abi Armeeniale maksebilansi ja eelarve tasakaalustamiseks																
- 1. väljund	Maksud tagatisfondi	0	0	.0						5.85						
- 2. väljund																
Meede 2 – Tegevushinnangu ajakohastamine																
- 1. väljund	Aruanne		1	0.05												
1. eesmärk kokku				0.05						5.85						
TEGEVUSEESMÄRK NR 2																

Meede 1...																
- 1. väljund																
2. eesmärk kokku																
TEGEVUSEESM ÄRK NR n ¹ ...																
n eesmärk kokku																
KULUD KOKKU				0.05							5.85					

8.2. Halduskulud

8.2.1. Ametikohtade arv ja liigid

Ametikoha liik		Meetme haldamiseks vajalik olemasolev ja/või täiendav personal (täistööajale taandatud ametikohtade arv)					
		aasta 2009	n+1 aasta	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	aasta n+5
Ametnikud või ajutine personal ¹² (XX 01 01)	A*/AD	1/3	1/3				
	B*, C*/AST						
Art XX 01 02 kohaselt rahastatav personal ¹³							
Art XX 01 04/05 kohaselt rahastatav muu personal ¹⁴							
KOKKU		1/3	1/3				

8.2.2. Meetmest tulenevate ülesannete kirjeldus

Muu hulgas vastastikuse mõistmise memorandumite ning toetus- ja laenulepingute koostamine, ametiasutuste ja rahvusvaheliste finantseerimisasutustega suhtlemine, abi saava riigi majandus- ja struktuuripoliitika jälgimine, kontrollkäikude tegemine ja komisjoni personali aruannete koostamine, komisjoni menetluste ettevalmistamine seoses abi haldamisega

8.2.3. Ametikohtade jaotus (koosseisuline personal)

- X Ametikohad, mis on asendatava või pikendatava programmi haldamiseks praegu ette nähtud
- Ametikohad, mis on poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames eelnevalt aastaks n ette nähtud
- Ametikohad, mida tuleb taotleda järgneva poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti menetlemise käigus
- Ametikohad, mis tuleb olemasolevaid vahendeid kasutades asjaomases haldustalituses ümber paigutada (talitusesisesed ümberpaigutused)
- Ametikohad, mis on aastal n nõutavad, kuid ei ole kõnealuse aasta poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames ette nähtud

¹² Ametikoha kulud EI OLE kaetud võrdlussummast.

¹³ Ametikoha kulud EI OLE kaetud võrdlussummast.

¹⁴ Mille kulud sisalduvad võrdlussummas.

8.2.4. Võrdlussummas sisalduvad muud halduskulud (XX 01 04/05 – Halduskorralduskulud)

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Eelarverida 01 03 02 Makromajanduslik finantsabi	aasta n	n+1 aasta	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	aasta n+5 ja järgmi sed aastad	KOKK U
1 Tehniline ja haldusabi (sh sellega seonduvad personalikulud)							
Täitevasutused ¹⁵							
Muu tehniline ja haldusabi							
sise-							
välis-							
1) Tegevushinnang	0.050						
2) Järeelhindamine		0.250					
Tehniline ja haldusabi kokku	0.050	0.250					

8.2.5. Võrdlussummast välja jäävad personalikulud ja nendega seonduvad kulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Ametikoha liik	aasta n	n+1 aasta	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	aasta n+5 ja

¹⁵ Viidata tuleb konkreetsele asjaomas(t)e täitevasutus(t)e finantsselgitusele.

						järgmised aastad
Ametnikud ja ajutine personal (XX 01 01)	0.030	0.030				
Art XX 01 02 kohaselt rahastatav personal (abiteenistujad, riikide lähetatud eksperdid, lepinguline personal jne) (täpsustada eelarverida)						
(Võrdlussummast VÄLJA jäävad) personalikulud ja nendega seonduvad kulud kokku	0.030	0.030				

Arvestus – Ametnikud ja ajutine personal

Vajaduse korral tuleb viidata punktile 8.2.1.

EI KOHALDATA

Arvestus – Art. XX 01 02 kohaselt rahastatav personal

Vajaduse korral tuleb viidata punktile 8.2.1.

EI KOHALDATA

8.2.6. Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2009	n+1 aasta	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	aasta n+5 ja järgmised aastad	KOKK U
XX 01 02 11 01 – Lähetused	0.020	0.010					0.030
XX 01 02 11 02 – Koosolekud ja konverentsid							

XX 01 02 11 03 – Komiteed ¹⁶							
XX 01 02 11 04 – Uuringud ja konsultatsioonid							
XX 01 02 11 05 – Infosüsteemid							
2 Muud halduskulud kokku (XX 01 02 11)							
3. Muud haldusliku iseloomuga kulud (täpsustage, lisades viite eelarverele)							
Halduskulud kokku, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud (jäävad võrdlussummast VÄLJA)	0.020	0.010					0.030

Arvestus – Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud

Ühe/kahe isiku kolm lähetust.

¹⁶ Täpsustage komitee liik ja rühm, millesse see kuulub.